

Alle fylkeskommunene

Vår dato: 10 DES 2009
Vår ref.: NVE 200906124-1
Arkiv: 313
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Frank Jørgensen
22 95 94 31

Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

Saksbehandling etter vannressursloven for settefiskanlegg

Innledning

Etablering av akvakulturanlegg er et tiltak som krever avklaring i forhold til mange lover og ulike myndigheter. Sentrale lover er akvakulturloven (Fylkeskommunen), plan- og bygningsloven (kommunen), forurensningsloven (Fylkesmannen, SFT), matloven (Mattilsynet) og vannressursloven (NVE). Det er viktig at saksbehandlingen hos de ulike myndighetene koordineres, slik at avklaring i forhold til særlover er gjort før endelig avgjørelse om eventuell konsesjon gis i medhold av akvakulturloven.

NVE skal vurdere vannuttak til både nye og allerede etablerte settefiskanlegg etter § 8 i vannressursloven. For etablerte anlegg som har et vannuttak som aldri har vært vurdert etter bestemmelser i vassdragslovgivningen, kan NVE fatte vedtak om innkalling til konsesjonsbehandling etter § 66 i vannressursloven dersom dette anses nødvendig av miljømessige hensyn.

Dersom settefiskanlegget har/skal ha vanninntak på lakseførende strekning har fiskesperre ofte vært et aktuelt tiltak for å hindre smitte fra villfisk til fisk i anlegget. Fiskesperren skal behandles etter vannressursloven ev. av fylkesmannen etter laks- og innlandsfiskeloven. En fiskesperre som forkorter lakseførende strekning i et vassdrag er konfliktfylt og i dag ikke et absolutt krav i settefiskanlegg med inntak på anadrom strekning. Det finnes alternativer, og i NVEs vedlagte brev av 16.12.2008 til settefisknæringen understrekes det at fiskesperrer i de fleste tilfeller er uønsket.

Fiskeridirektoratet har i samarbeid med Mattilsynet, SFT, Kystverket og NVE utarbeidet en veileder for søknader om tillatelser etter akvakulturloven. NVE har utarbeidet en egen mal for søknad om vannuttak til settefiskanlegg etter vannressursloven.

Tillatelse etter vannressursloven gis av NVE.

I høringsbrev om tidsfrister i behandling av akvakultursøknader er det gitt signaler om at tillatelse etter vannressursloven skal være gitt før det gis tillatelse etter akvakulturloven og at NVE som forvaltningsmyndighet etter lov 24. november 2000 nr. 82 om vassdrag og grunnvann, ikke omfattes av forskrift om tidsfrister. Det er derfor av betydning at søker på et tidlig tidspunkt søker om vannuttak etter vannressursloven for ikke senere å forsinke behandlingen etter øvrige lovverk.

NVEs erfaring med saksbehandling av tiltak i vassdrag knyttet til settefiskanlegg

Fiskeridirektoratet har utarbeidet en prosedyre om hvordan selve saksgangen ved utvidelse eller etablering av settefiskanlegg skal foregå. Bakgrunnen for denne prosedyren var at søknaden om utvidelse/etablering av settefiskanlegg ofte var ferdigbehandlet hos de andre instansene før NVE ble koblet inn.

Etter å ha fått erfaring med denne prosedyren mener NVE at vi kan spare ytterligere saksbehandlingstid om forholdet til vannressursloven er avklart før en søknad om etablering eller utvidelse av et settefiskanlegg sendes inn til vedtaksmyndighet etter akvakulturloven. Samtidig vil det da være klart for tiltakshaver hvor stor vannmengde det er gitt tillatelse til å ta ut fra vassdraget og søknad om tillatelse etter akvakulturloven kan dimensjoneres etter det.

Hvordan oppstår saken

Vannuttak fra vassdrag til akvakulturanlegg vil ofte være i strid med vannressursloven § 10 første ledd *"Ved uttak og bortledning av vann som endrer vannføringen i elver og bekker med årssikker vannføring, skal minst den alminnelige lavvannføring være tilbake"*, og av den grunn konsesjonspliktig etter vannressursloven § 8. I tillegg til vannuttaket og de konsekvensene det i seg selv har på allmenne interesser, omfatter en søknad som regel reguleringer som krever fastsettelse av grenser for høyeste og laveste tillatte reguleringshøyde. Slike grenser må fastsettes i en vassdragskonsesjon. Fiskesperre for å hindre oppgang av anadrom laksefisk i vannkilden er en annen faktor som kan utløse konsesjonsplikt.

Det er sjelden at NVE behandler søknader om vannuttak for helt nye settefiskanlegg. De fleste anleggene har eksistert i lengre tid, og i mange tilfeller uten at de har konsesjon etter vassdragslovgivningen. De søker nå om økt vannuttak for å kunne øke produksjonen av fisk som følge av et stort behov for smolt i oppdrettsbransjen. NVE ser det da som hensiktsmessig å behandle det samlede vannuttak og eventuelle reguleringer slik at en konsesjon vil omfatte hele anlegget.

NVE kan på eget initiativ kalle inn vannuttak til konsesjonsbehandling etter § 66 i vannressursloven. Dette kan eventuelt skje som følge av henvendelser fra grunneiere, allmennheten, kommunen eller sektormyndighet. Det er informert om en skjerpet praksis på dette området i brev av 16.12.2008 fra NVE til alle registrerte settefiskanlegg.

NVEs saksbehandling etter vannressursloven

NVE skal vurdere søknader om nye reguleringer og økt vannuttak til både nye og allerede etablerte settefiskanlegg etter § 8 i vannressursloven.

NVE har en omfattende oppgave i å vurdere om tiltaket kan føre til skade eller ulempe for allmenne eller private interesser. Derfor har vi en bred høring og befaring sammen med partene før vedtak kan fattes. Dette er en omfattende prosess som kan være tidkrevende, avhengig av sakens omfang og konfliktnivå.

Hvem trenger konsesjon etter vannressursloven?

I praksis må nesten alle som søker om utvidelse eller etablering av settefiskanlegg, ha konsesjon etter vannressursloven da det fanges opp av nedenstående kriterier hentet fra bestemmelser i vannressursloven.

”§ 8 (konsesjonspliktige tiltak)

Ingen må iverksette vassdragstiltak som kan være til nevneverdig skade eller ulempe for noen allmenne interesser i vassdraget eller sjøen, uten at det skjer i medhold av reglene i § 12 eller § 15, eller med konsesjon fra vassdragsmyndigheten.

§ 10 (vannuttak og minstevannføring)

Ved uttak og bortledning av vann som endrer vannføringen i elver og bekker med årssikker vannføring, skal minst den alminnelige lavvannføring være tilbake.”

Dersom det ikke gis konsesjon til utnyttelse av hele eller deler av denne vannføringen.

Ved å avklare forholdene vedr. vannuttaket, ev. reguleringer og nødvendig behandling etter vannressursloven før søker sender sin endelige søknad til fylkeskommunen, mener NVE at fylkeskommunen vil få et bedre utgangspunkt til å fatte vedtak om en utvidelse/etablering av et settefiskanlegg. Dette forutsetter at fylkeskommunen sender søknader som ikke er avklart med NVE tilbake til søker. I tillegg slipper da fylkeskommunen å vente på NVEs konsesjonsbehandling etter å ha mottatt en søknad om etablering eller utvidelse av et anlegg.

Innhold i en konsesjon

Tillatelsen gis etter vannressursloven § 8 dersom kravet i § 25 sitert nedenfor er oppfylt:

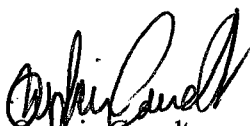
”Konsesjon kan bare gis hvis fordelene ved tiltaket overstiger skader og ulemper for allmenne og private interesser som blir berørt i vassdraget eller nedbørfeltet. Når et tiltak er av varig karakter eller av andre grunner kan få mer langsiktige virkninger, skal kravet i første ledd være oppfylt på lengre sikt.”

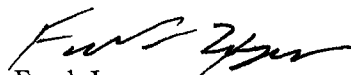
Det vil i en konsesjon bli satt vilkår for tillatelsen knyttet opp mot vannuttak maksimalt vannuttak, slipp av minstevannføring, reguleringshøyder osv.

Informasjon om saksgang etter vannressursloven

På NVEs hjemmesider vil saksgangen for søknader etter vannressursloven om settefiskanlegg og egen mal for søknader konsesjonssøknader bli lagt ut i løpet av kort tid på <http://www.nve.no/no/Konsesjoner/Andre-vassdragsinngrep/Settefisk/>

Med hilsen

Øystein Grundt
seksjonssjef

Frank Jørgensen
overingeniør

Vedlegg: Brev av 16.12.2008 om skjerpet forvaltningspraksis
Søknadsmal
Standard vilkår i en konsesjon

Adresseliste: Akershus fylkeskommune, Postboks 1200 Sentrum, 0107 Oslo
Aust-Agder fylkeskommune, Serviceboks 606, 4809 Arendal
Buskerud fylkeskommune, Fylkeshuset, 3020 Drammen
Finnmark fylkeskommune, Fylkeshuset, 9815 Vadsø
Hedmark fylkeskommune, Fylkeshuset, 2325 Hamar
Hordaland fylkeskommune, PB 7900, 5020 Bergen
Møre og Romsdal fylke, Fylkeshuset, Julsundvegen 9, 6404 Molde
Nordland fylkeskommune, Fylkeshuset, 8048 BODØ
Nord-Trøndelag fylkeskommune, Seilmakergata 2, 7735 Steinkjer
Oppland fylkeskommune, Kirkegt. 76, Serviceboks, 2626 Lillehammer
Rogaland fylkeskommune, Postboks 130, 4001 Stavanger
Sogn og Fjordane fylkeskommune, Askedalen 2, 6863 Leikanger
Sør-Trøndelag fylkeskommune, Posttuttak Fylkeshuset, 7004 Trondheim
Telemark fylkeskommune, adresse: Fylkeshuset, NO-3706 Skien
Troms fylkeskommune, Fylkeshuset i Troms, Strandveien 13, 9007 Tromsø
Vest-Agder fylkeskommune, Postadresse, Serviceboks 517, 4605 Kristiansand
Vestfold fylkeskommune, Svend Foynsgt. 9, 3126 Tønsberg
Østfold fylkeskommune, Postboks 220, 1702 Sarpsborg

Kopi med
vedlegg:

Fiskeridirektoratet, Postboks 185 Sentrum, 5804 Bergen
Fiskeridirektoratet region Finnmark, Postboks 403, 9811 Vadsø
Fiskeridirektoratet region Troms, Strandgt. 5/7, 9008 Tromsø
Fiskeridirektoratet region Nordland, Sjøgata 1, 8006 Bodø
Fiskeridirektoratet region Trøndelag, Pirsenteret, Oppgang B, 5. etg., 7010 Trondheim
Fiskeridirektoratet region Møre og Romsdal, Nedre Strandgt. 4, 6004 Ålesund
Fiskeridirektoratet region vest, Gate 1, nr. 60, Måløy
Fiskeridirektoratet region sør, Skriveralmeningen 1, Egersund